

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Maros-torda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.

A lateinerek kenyere.

Budapest, augusztus hó 24.

A városi középosztályt alkotó, munkájához tülön-tul lekötött hivatalnokseregnek, a vele csaknem egysorsban élő kisiparos-ságnak és a napszámja után élő városi népségnek a mostani helyzetét akarjuk néhány szóban megvilágítani a mezőgazdák szempontjából.

A tiszta tényállás az, hogy a kormány felhatalmazást adott minden községnek, hogy a helybeli fogyasztók helyben beszerezhetik az egész évre való kenyérmag-szükségletüket. Kitérő örömmel üdvözölte ezt mindenki, főleg a készpénzen élő s igazán legmostohább sorsban levő rétegei a magyar társadalomnak. Szabad lesz tehát megtölteni a kamarát, szabad lesz megvásárolni a minden felnőtt ember számára kijáró 120 kg. búzát vagy rozsot.

Sajnos, mindjárt az első percben nyilvánvaló volt, hogy a kormánynak ez a jóakarati engedélye a legtöbb lateiner-lakta városban vagy faluban csődöt fog mondani. Augusztus 15-ig csak kevesen tudták biztosítani szükségletüket, de nagy általánossággal még azok sem, akik a drágasági pótlék most folyósított előlegeire nem szorultak rá. Nem tudták pedig azért, mert egy néhány várost kivéve, alig van Magyarországon olyan hely, ahol a lakosság szükségletének megfelelő elegendő kenyérmag teremhetett volna.

Igaz ugyan, hogy a kormányrendelet felhatalmazást adott — minden olyan községnek és városnak, amelyek a saját belső

területén nem tudja a kenyérmag termékéből a fogyasztást ellátni — a kérvényezésre, hogy a szükségletet belügyminiszteri engedély alapján a járás, illetőleg a vármegye területén szerezhessek be mindazok, akik biztosítani akarják télire való szükségletüket. Biztos tudomásunk van azonban róla, hogy a legtöbb helyen ezt a kérvényt az illető községek vagy városok előjárói csak a legutolsó pillanatban adták be, így tehát szó sincs róla, hogy a megszabott augusztus 15-ike előtt azok, akiknek legfőbb érdeke volna, biztosíthattak volna egy kis készletet télire.

Az eredmény tehát az, hogy azok, akik eddig koplaltak, ezután is koplalni fognak, vagy rábizzák sorsukat a municipális lisztellátás eddig is kétesnek bizonyult rendszerére. Mert, hogy a municipális liszt-ellátás a múlt esztendő folyamán rossz volt, arról Aradtól Zágrábig, vagyis A-tól Z-ig minden municipium lakossága hivatalos és hiteles bizonyítványt tudna kiszolgáltatni.

Nem beszélünk most arról, hogy a legtöbb város az élelmiszer-ellátást üzletnek tekintette, nem beszélünk arról sem, hogy a városok élelmiszer-ellátásánál igazán mesészerűen dúl a protekció, mert jelen sorainknak kizárólag az a célja, hogy a lateiner-kérdést kapcsolatba hozzuk a mezőgazdaság kérdésével.

Egy kis okos, minden bürokratikusságtól ment intézkedéssel éppen azok a társadalmi réte-

gek biztosíthatták volna egész esztendei élelmiszer-szükségletüket, amelyek financialiter — sajnos — a legjobban érzik a háborút.

A termelő szívesebben adta volna termését azoknak, akikről tudja, hogy hazafias, becsületes munkájukkal elsőrangú tényezői a mostani háborús küzdelmeknek. Így azonban az egész élelmiszer-ellátásból nem lesz más egyéb, mint egy furcsa, törvényesített üzlet a municipiumok részére.

A gabonaneműek összevásárlásával megbízott ügynökök maguk a legvidámabb árfelhajtók. Ma már körülbelül ott vagyunk, hogy a termelő is el kezd tépelődni s inkább elvermeli termését, semhogy eladja, azoknak az összevásárló közegeknek, akikkel békeidőben is csak végső szükségben állott szóba.

Valamint a török igazi jó bajtárs — Vitézen megállja dicső küzdelmeit, Végső győzelminkben hogyan lenne hát hit!?

Bukarest mozgása senkit ne aggasszon, Inkább mindnyájunkban jó reményt fakasszon: Vele is végezzünk — majd a Tengerparton!...

Magyarok, székelyek! kik e földön éltek, Most mutassátok meg: — senkitől sem félték! Sok szenvedés után, közelg már békétek!...

Fegyvereink győznek, csak imádkozzatok S féltő gonddal itthon jól munkálkodjatok, — Magyarok Istene segít, vigyáz rátok! Öreg népfelkelő.

Ne féljete!

Szaloniki felé
tör elő a bolgár,
Szerbek hadosztálya
utolsóig futár, —
Szaloniki felé
győztes a hős bolgár!

Kárpátok ércfalán
pusztul a vad muszka,
Honvédek szuronya,
súlyos puskatusa,
Mint a polyvát szórja;
pusztul, fut a muszka!

Az áruló olasz
véres orral kullog,
Görz város romjain
bagolyként csak huhog,
Védállásainknál
hiába ácsorog!

Szövetséges társunk
a hős német pajtás,

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1916 május 31-én kiadott 426-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora (LXXXIV. közl.)

Meretta Gusztáv alezredes Morvaország Kremsier 1865, meghalt 1915 május 27.

Az 1916 július 11-én kiadott 439 sz. veszteséglajstrom szerint:

Albert Dénes szakaszvezető, c. őrmester 82—62 gye. 15 sz. Udm. Székelyszentábrahám 1887 ms. — Antal István őrzvezető 82—61 gye. 15 sz. Csvm. Gyergyóremete 1896 ms.

Balázs Antal 15 sz. Csvm. Gyergyóremete 1897 ms. — Ballek Pál 5 sz. Biharvm. Solyomköpestes 1882 ms. — Bondre György 13 sz. Szatmárvm. Szamostelek 1894 ms.

Csiki János 11 sz. Udm. Kápolnásfalu 1889 ms. — Csipkés Lajos

7 sz. Borsodvm. Diósgyőr 1896, meghalt 1916 márc. 14—23.

Farkas Pál őrzető, címz. tizedes 82—61 gye. 11 sz. Udvm. Agyafalva 1892 megs. — Fehér Imre 11 sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1889, meghalt 1916 márc. 14—23. — Ferczala Tódor 11 sz. Csvm. Gyergyóbékás 1897 ms. — Ferencz József 5 sz. Udvm. Fenyéd 1894 ms. — Freireich Jenő Zemplénvm. Gálszécs 1897, meghalt 1916 márc. 14—23. — Fuscics András 14 sz. Beregisfalud 1897 ms.

Gábor Károly Csikgyimesfelsőlak 1896 megs. — Gál Mihály 11 sz. Csikdánfalva 1897 megs. — Gnad Antal árkász Szatvm. Szaniszló 1878 ms.

Iczé András 11 sz. Csikkozmas 1895 ms.

Jana Ferenc Pest-Pilis-Solt-Kiskunvm. Nagykőrös 1895 ms.

Kiss István számvivőtiszt 15 sz. Udvm. Székelykeresztur 1887 ms. — Kónya Demeter 11 sz. Szilágyujlak 1882 ms. — Kovács Sándor 13 sz. Vasvm. Nádasd 1877 ms. — Kungl Pál 11 sz. Veszprémvm. Magyarpolány 1895 ms.

Lakatos Márton 7 sz. Csikszentmihály 1877, meghalt 1916 márc. 14—22. — László István 11 sz. Csikszögöd 1895 megs. — Lasztomirszky György 9 sz. Zemplénvm. Gátaly 1886 ms. — Lukács Gergely 14 sz. Szilágylompért 1891 ms.

Mark Tódor c. őrzető 6 sz. Csvm. Gyergyóvárhegy 1881 ms. — Molnár Domokos őrzető 15 sz. Udvm. Rugonfalva 1895 ms.

Orbán István Csvm. Gyergyócsofalva 1895 ms.

Péter István őrzető, c. tizedes 15 sz. Csikszögöd 1895 ms.

Rosenberg Hermann 15 sz. Ugo-csavm. Nagyrákok 1887 ms.

Szabó Dezső 15 sz. Udvm. Vágás 1896 ms. — Szakács György 14 sz. Győrszentmárton 1896 ms. — Szász Péter 15 sz. Szabolcsvm. Nyiracsád 1892 ms.

Tinka Mihály 15 sz. Szabolcsvm. Nyiracsád 1881 ms. — Tinka Péter 5 sz. Csvm. Tekerőpatak 1883 ms. — Tódor Sándor 7 sz. Csvm. Tekerőpatak 1896 ms. — Török Sándor 14 sz. Székelyudvarhely 1894 ms.

Vaslaván György 14 sz. Csikrákos 1877, meghalt 1916 márc. 14—23. — Vitek Ferenc 15 sz. Csehország Podebrad Dubecno 1889 ms.

Wachtenheim Hajun 7 sz. Beregisvm. Szolyva 1877 ms.

Helyreigazítás a 131 sz. veszt. lajstromhoz: Nagy József 11 sz. Udvm. Küsmöd 1888 törlendő. — Verness Mihály 16 sz. Udvm. Székelyszállás 1892 hadifogoly (Oroszország. Mint meghalt volt kimutatva).

(Folytatjuk).

Anyá- és gyermekvédelem.

Furcsa világot élünk, amelyről majd az utókor mondja el pártatlan bírálatát. Nekünk ez most nem lehet feladatunk. Annyi tény azonban, hogy immár harmadik éve foly a vér, pusztul az emberélet világszerte és a nemzetföntartás kötelességérzése: féltő gonddal elmélkedik a jövő nemzedék alakulásának eshetőségeiről.

„Ha a katona apa, de nem egyszeres, hanem négyszeres apa, akkor a francia hadseregben, Joffre páncsára, az előretolt állásokból kevésbé veszedelmes helyre küldik vissza” — írja „Az Est” s így folytatja:

„És ha a francia katonának gyermeke születik, azonnal szabadságot kap, hogy hazamehessen s meglátogathassa az újszülöttét.”

„Az intézkedés első része nem gyengíti a francia front első vonalait, mert négygyermekes apa az egész hadseregben sincs sok ezer, de a második kedvezmény a még be nem vonultakban eleini erővel kelti fel a gyermek utáni vágyat.”

Végül azzal fejezi be igen érdekes cikkelyét, hogy: „Az az ország lesz leghosszabb életű a földön, a mely leginkább tiszteli a gyermeket. Okos ember ellenségeitől is tanul; jegyezzük meg Joffre leckéjének értelmét.”

Időszertinek tartjuk e sorokat itt közölni, mert mi is az anyá- és gyermekvédelem, tehát a jövő nemzedék érdekében a Székelyföldön megindult mozgalomról számolhatunk be.

E hó 21-én ugyanis Székelyudvarhelyt, a Székelyföld természetes központját, Dr. Genersich Gusztáv egyetemi tanár, a kolozsvári áll. gyermekmenhely igazgatója, nagyérdmü előadást tartott a város tanácskozási termében.

Az értekezletet Dr. Majthényi Miklós polgármester d. u. 5 órára hívta össze és igen szépszámu közönség jelenlétében nyitotta meg. Üdvözölte az előadót és közönséget s felhívta a fontos tárgyra, mely Sándor János belügyminiszter rendeletét kívánja a gyakorlati életbe átültetni.

Dr. Genersich professzor a gyermekvédelem két legfontosabb kérdését: a „Napközi Otthon”-ok létesítését és a gyermekhalandóság megakadályozását fejtegette behatóan, nagy szeretettel.

A „Napközi Otthon” felállítását a belügyminiszter országsszerte azért tartja szükségesnek, hogy különösen ama szegényebb sorsu, vagy egyébként reáutalt anyák, kik 1—7 éves gyermekeiket laza felügyelettel, avagy pláne minden gondozás nélkül kénytelenek naponta hátrahagyni, jövőre e gondoktól megszabaduljanak és gyermekeik az Otthonban teljes ellátásban részesüljenek.

Udvarhelyvármegye területén ez a fontos intézmény már nagyrészt megvalósultnak mondható. Azonban a vármegye székhelyén — helyiség

hiánya miatt — eddig nélkülözni kellett.

Majd áttért a gyermekpusztító anyák könnyelműségére. Elítélte azt a táplálási rendszert, mely miatt óriási százfékban pusztulnak el a csecsemők. Az országos Stefánia Szövetség fiókjának szervezését ajánlotta, hogy az anyá- és gyermekvédelemet e körben hathatósan szolgálhassuk.

Dr. Majthényi polgármester köszönetet mondva az előadónak, megígérte, hogy Dr. Sebesi alispánnal káröltve, az anyá- és gyermekvédelem ügyét támogatni fogják, mert a gyermek nemcsak a családé, hanem az egyházé, az államé, a városé, szóval az egész székelysége.

Ezután Kolumbán Lajos kir. tanfelügyelő szólalt fel és azt mondotta, hogy az óvoda-kérdése 36 községben van már eldöntve. Napközi otthon 17 létesült és ugyanennyi előkészítés alatt áll. A városi óvodahelyiség pótlását sürgeti.

Hlatky Miklós igazg.-tanár a hadisegély rossz beosztására hívta fel a figyelmet. Vajda Ferenc ref. esperes az előadót köszöntötte és a fontos ügyek támogatását ígérte. Szakács Zoltán főkapitány pedig a beteg gyermekek ügyének felvételét javasolta s reámutatott arra, hogy a polgári leányiskolába háromszor annyi növendéket vesznek fel, mint amennyi a rendelkezésükre álló kis helyiségükbe felvehető lenne és e túlszűrltség immár szomorú következményt is vont maga után.

Dr. Genersich professzor örömmel fogadta a több oldalról megnyilvánult visszhangot és azzal a boldog öntudattal bucsuzott, hogy előadásának magvai termékeny talajt találtak s majdan dus gyümölcsöt is hoznak a haza javára.

A polgármester ismételtén köszönetét nyilvánította ugy az előadónak, mint az érdeklődő közönségnek és az értekezletet berekesztette.

Iji. Betegh Pál.

Székelyföldi hőseink.

Caik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hőseknek a hadügyminiszterium vesztesség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXXXVI.

Antal József szakaszvezető 22 gye. 5 sz. Csikvm. Gyergyóremete 1890 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Antal Mihály pött. 22 gye. Csvm. Gyergyótekerőpatak 1887 hadifogoly (Oroszország). — Antal Mihály népf. 22 gye. 3 sz. Tavm. Gerendkeresztur 1878 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Anti Demeter tart. 22 gye. 9 sz. Mtm. Görgényoroszalu 1886 hadifogoly (Noworbinsk, Orosz-

ország). — Apoltian Tivadar tart. 22 gye. ezredtörzs. Tavm. Maros-lekencze 1880 hadifogoly (Abdulino, Oroszország). — Árva János népf. 22 gye. 3 sz. Mtm. Beresztelke 1876 hadifogoly (Oroszország). — Asztalos Albert pött. 22 gye. Mtm. Folyfalva 1887 hadifogoly (Oroszország). — Aszalos Antal tart. 22 gye. 1 sz. Mtm. Folyfalva 1883 hadifogoly (Oroszország). — Aszalos Gyula őrzető 22 gye. 1 sz. Marosvásárhely 1878 hadifogoly (Aquila, Oroszország). — Angi György 22 gye. Csvm. Békás 1890 hadifogoly (Jelabuga, Oroszország).

Babletek László őrzető 22 gye. 1 sz. Mtm. Maroskisfalud 1876 hadifogoly (Moskau, Oroszország). — Bács Gergely népf. 22 gye. Mtm. Száltelek 1894 hadifogoly (Jelabuga, Oroszország). — Bács János népf. a 21 gye. beosztott 23 gye. 12 sz. Tordaaranyosvm. Mezőkók 1895 megsebesült. — Bács János népf. 24 gye. 3 pötsz. Hszvm. Kisborosnyó 1892 hadifogoly (Merw, Oroszország). — Bács Mihály pött. 22 gye. Mtm. Szentháromság 1885 hadifogoly (Kasalinék, Oroszország). — Bács Tivadar pött. 22 gye. Tavm. Mezőzák 1881 hadifogoly (Nowo-Nikolajewsk, Oroszország). — Bács Vazul 22 gye. 10 sz. Mtm. Nagyerne 1893 hadifogoly (Ashabad, Oroszország). — Bagoly Bálint 24 gye. 9 sz. Hszvm. Papolcz 1893 hadifogoly (Perovsk, Oroszország). — Bágy Simon népf. 22 gye. Mtm. Alsóoroszi 1892 hadifogoly (Slobadskoj, Oroszország). — Bajkó István tart. 22 gye. Csvm. Gyergyóujfalu 1889 hadifogoly (Merw, Oroszország). — Bajna Márton pött. 22 gye. Csvm. Gyergyószentmiklós 1885 hadifogoly (Tschernajew, Oroszország). — Bakó György népf. 22 gye. 2 sz. Mtm. Mezőcsávás 1873 hadifogoly (Oroszország). — Bakó József pött. 22 gye. Mtm. Jobbágytelke 1879 hadifogoly (Zarewosantschursk, Oroszország). — Bakó Márton pött. 24 gye. 1 pötsz. Udvm. Kisbaczon 1879 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryskij, Oroszország). — Bakos József 12 árkász. 1 sz. Mtm. Disznajó 1895, meghalt 1916 márc. 19. — Bakos József pött. 22 gye. 3 pötsz. Mtm. Holtmaros 1887 hadifogoly (Kansk, Oroszország). — Bakos Sándor őrzető 22 gye. 10 sz. Mtm. Beresztelke 1894 hadifogoly (Merw, Oroszország). — Balázs András 22 gye. 2 pötsz. Udvm. Székelyvéczke 1872 hadifogoly (Moskau, Oroszország). — Balázs Antal népf. 22 gye. Csvm. Gyergyóremete 1893 hadifogoly (Chodshent, Oroszország). — Balázs Ignác népf. 24 gye. 2 pötsz. Csikszentkirály 1892 hadifogoly (Chodshent, Oroszország). — Balázs István őrzető, c. tizedes 22 gye. Udvm. Siklód 1883 hadifogoly (Zarewosantschursk, Oroszország). — Balázs István 22 gye. 6 sz. Udvm. Szolokma 1881 hadifogoly (Shilowskij, Oroszország). — Balázs János kürtös 22 gye. Csikvm. Gyergyóremete 1887 hadifogoly (Nertschinsk, Oroszország).

Névjegyek megírók és mindenféle nyomtatványok készítőinek e lap kiadóhivatalában.

Balázs János 22 hgye. 2 sz. Udvm. Vécze 1891 hadifogoly (Kansk, Oroszország). — Balázs József népf. 22 hgye. 2 sz. Csvm Gyergyóremete 1875 hadifogoly (Tjumen, Oroszország). — Balázs Lajos 22 hgye. 3 sz. Mtv. Mezőmadaras 1891 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Márton népf. 22 hgye. 5 sz. Csvm. Gyergyóremete 1878 hadifogoly (Merw, Oroszország). — Balázs Mihály népf. 22 hgye. 1 sz. Csvm. Gyergyóremete 1875 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Sándor pótt. 22 hgye. Udvm. Zetelaka 1887 hadifogoly (Scho-towo, Oroszország). — Balázs Albert őrvezető 22 hgye. Udvm. Bethlenfalva 1883 hadifogoly (Tjumen, Oroszország).

(Folytatjuk.)

Az öreg ujonc.

Negyvenhat évem dacára engem is besoroztak, engem is alkalmasnak, érdemesnek találtak arra, hogy fegyverrel kezemben, tegyek eleget hazafiúi kötelességemnek.

Igaz ugyan, hogy a tudat büszkeséggel töltött el, mégis fáztam a gondolattól, hogy nemsokára itt kell hagynom az annyi fáradság árán szerzett kedves és megszokott családi fészketem...

A vonat nagyot sipolt és lombozva, csöhogva megindult, hogy bennünket elszakítson, talán örökre, a búcsuzásra összegyűlt szeretteinktől; hogy elvigyen messzire innen oda, ahol a halált osztogatják.

A búcsuzás hatása alatt, kimerülve helyezkedtem el a teherkocsiban, az ajtó mellett nekem kijelölt helyen és forró, a gondolatoktól zugó fejemet tenyerembe véve, sötét tekintetemet a padlóra szegezve gondolkodtam.

Magam elé idéztem egész ifjúságomat, elmúlt életemet, egy viharos, eseményekkel, küzdelemekkel napokkal telt életet. Milyen szép is volt az! Igen, magam előtt látom gyermekkoromat, amikor a repülő pillangót kergettem. Látom szülői házamat, ablakában egy mosolygó asszonyi arc jelenik meg. Az anyám, aki boldogan legelteti szemeit futkosó gyermekén. Majd elém tárul a házunk megett elhúzódó patak síma tükre és a partja, ahol valamikor, annyi vadvirágot gyűjtöttem. Azután később mikor kirepültem a kalitkából és saját szárnyaimon próbáltam meg az élet akadályain átküzdeni magamat. Majd mikor már révbe kerültem és én is hozzájutottam egy kedves kis fészkekhez...

Hirtelen felugrottam és hogy e lidércnyomástól szabaduljak, kibámultam a nyitva hagyott ajtón a tovasuhanó sötétségbe.

Nemsokára derengeni kezdett. A világosság némi nyugalmat hozott, megzaklatott idegeimnek, mert elém tárult a táj egész pompája, amitől megbüvölve bámultam a természet megnyilatkozó szépségét...

A vonat ismét és éleset sipolt, nagyot zökkent, majd megállt. A távolból valami egyhangú moraj, tompa dübörgés volt hallható. Mi ez!? Vagy talán megérkeztünk volna már a küzdő térre, hogy összemérjük végre mi is erőnket, az ellenséggel?

Vezényszó hallatszik, majd mozgólódás támad. Magunkra szedtük felszerelésünket, leszálltunk és rendekben állottunk, hogy gyalog induljunk tovább egy nem messze levő falucskába, amelyen már meglátszott a háború nyoma. Itt-ott egy lyuk, melyet a lecsapódó gránát hagyott meg, amott egy leégett ház, túl egy rom, majd pedig egy elhúzódó félig megásott árok, amelyben elhagyott felszerelési darabok hevernek átván, elhagyatva.

A falucskában megtudtuk, hogy további parancsig ott maradunk és folytatjuk az otthon megkezdett kiképzést.

Amint az elhelyezkedéssel rendbe jöttünk, engedélyt kértem feljebbvalómtól, hogy ebben a harcra nyomaikat magán viselő falucskában kissé szétnézhessenek...

Lassan, mint aki céltalanul bolyong a világban, indultam el, megbámulva minden csekélységet, amely az elmúlt napok heves küzdelmeire mutatott.

Bolyongásomban elmerültem gondolataimba, melyekből arra ocsudtam fel, hogy belebotlottam valamibe. Körültekintettem. A házakat elhagytam és ott találtam magam, a holtak birodalmában, a temetőben. Csupa frissen hantolt sír. Mindeniken ott a hevenyészett kereszt, melyet gyengéd női kéz, — vagy ki tudja? — talán reszkető bajtársi kezek díszítettek fel — mezei virágokból font koszorúkkal.

Különös érzés fogott el, félni kezdettem. Szerettem volna elszaladni, el, el innen, ebből a csendből. Bensőmben mintha elszabadultak volna érzelmeim, idegeim féktelenül zakatoltak. Előtte lebegett a tudat, hogy talán nemsokára én is itt, vagy ilyen helyen fogok nyugodni.

Lábaim is felmondták a szolgálatot és leroskadtam az egyik sirhantra; szemem elhomályosodtak és ismét magam előtt láttam azt a távoli fészket. Igen!... ez az enyém! Az ablakból világosság szűrődik ki. Az asztalnál egy asszony ül. Ez Ő! Arca sápadt, szomorú szemei nedvesek. Sir!? De nem, letörli az előretolódó könnyeit, majd ráveti tekintetét a szoba közepén gondtalanul játszadozó és mitsem sejtő három szöke gyermekre. Elmosolyodott, arca felderült, de ez csak egy pillanatig tartott, mert most az előtte levő fényképre borul és... és hangosan zokog...

Megborzadtam, agyamra kiült a verejték, — a távolból ismét halk moraj hallatszott, — kezeimet összekulcsolva, forró imát rebegtem, majd aléltan dőltem végig a sirhantra...

Stein S. Zsigmond,
82-es hadnagy.

Régi székely adomák.

Irta: Lengyelfalvi Bárá Orbán Ottó.

16. Az oláhfalviak krisztusképe.

Nagyoláhfaluban a mindig ügybuzgó, vallásos hívők elhatározták volt, hogy a templom részére egy krisztusképet festetnek.

Abban az időben még nem volt Gyulafehérváron innen piktoember. A két legügyesebbnek tartott oláhfalvi atyafit megválasztották és elküldötték Gyulafehérvárra, hogy a krisztuskép ügyét ott személyesen elintézzék.

A két kiküldött annak rendje és módja szerint jól feltarisznyálva, gyalogszerrel utnak indult. Akkor ugyanis még a vasútnak hire sem volt.

A deputátusok Gyulafehérvárra szerencsésen megérkeztek, a püspöki piktort felkeresték s a krisztuskép árát kialkudták, sőt az áldomást is megitták a piktossal.

Mikor a kapuhoz érkezének, a piktort kétségbeesetten kezdett utánuk kiabálni, hogy jöjjenek vissza, mert még egy fontos kérdést tisztázni kell.

— A krisztuskép eleven vagy halott legyen-e? — kérdezte a piktort.

A küldöttek tanácskozni kezdtek. Végre hosszas vitatkozás, fontolgatás után abban állapodtak meg, hogy hazamennek és erre külön megbízatást kérnek a falutól. Addig tehát a piktort várjon a képfestéssel, amíg a falu határozatát vele majd közölni fogják. Ezzel aztán ismét elbúcsúzkodtak a piktortól: „jegességet kívánva” neki.

Visszajövet elérkeztek a „Czekend” aljái; a falutól mintegy 10—12 kilométernyi távolságra. Itt a patak mellé letelepedtek s a maradék elemzősiát a szűrtarisznyából kiszedelve, jóízűen elfogyasztották.

Ekkor az okosabbik előállott és így szólt:

— Hej komé! Meggondoltam a dolgot. Szégyen, hogy mi tanácskérdeni hazamenjünk. Forduljunk vissza Fehérvárra és a krisztust festessük meg elevenen. Hojzzuk haza s ha itthon nem tetszik, agyon lehet ütni...

17. Potoczki számlája.

Csikszeredában egy Potoczki nevű örmény vendéglős volt.

Hegyesi Ferenc szászrégeni nagybirtokos fürdőre utazott. Csikszeredában Potoczkinál meghalt.

A lovának 10 porció szénát, 1 véka zabot, a kocsis- és inasnak egy kupa bort s Hegyesinek ágyat adott a fogadás.

Potoczki szenvedélyes kártyás volt. A vendégei körül addig somfordált, míg azok leültek vele kártyázni.

Hegyesi elnyerte az örmény vendéglős 14 forintját s mikor reggel a számláját kérte, Potoczki így számolt:

— Volt 10 porció szén, 1 véka zab, 1 kupa bor, ágy, fizess 14 forint urfi.

— Hiszen én se nem ettem, se nem ittam, — szólt megbotránkozva Hegyesi — miért fizessék 14 forintot?

— Ha akartál ehettél, ihattál volna, amennyi neked tetszett. Fizess 14 forint urfi.

Nem volt mit tenni Hegyesi viszszafejtette a Potoczkitól elnyert 14 forintot.

„Székely vasútat.” a székelyeknek!

HIREK.

— 82-es tisztek kinevezése.

A király Ő Felsége Solnay Dezső, Pomozi Gyula, Prokisch Gusztáv, Kuzel Antal tart. hadapródokat, illetve zászlósokat — hadnagyoknak nevezte ki. Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezred pótzászlóalj parancsnoka pedig Botár Árpád egyévi önk. c. őrmestert — tart. hadapródnak; Dr Botár Adolf, Petrovay Zoltán, Gidáli Béla egyévi önk. tizedeseket és Bedő Ferenc egyévi önk. szakaszvezetőt, Blájer Balázs gyalogos, egyévi önk. karszallag viselésére jogosult népfelkelőt — címz. őrmestereknek; Dr Weisz Oszkár, Antal Kálmán, Végh Pál, Balázs Dániel egyévi önk., őrvezetőket — szakaszvezetőknek; Götz Béla egyévi önk. őrvezetőt — egyévi önk. tizedesnek léptette elő.

— Az új címer és zászló használatát a közös hadügyminisztérium elrendelte és meghatározta a módot is, ahogyan ezeket a közös hadseregben alkalmazni kell. A rendelet szerint a közös hadseregben általában csak a kis- és közép címer alkalmazandó. Az egymás mellett levő osztrák és magyar címer, amelyet az uralkodó ház címer pajzsa köt össze. Az eddig használatos kétféle sas helyett ezentúl ezt a címet kell használni minden hivatalos kiadványon és hivatali pecséten. A közös hadsereg mindennemű épületén el kell helyezni ezt a címet. A címer mellett a hadsereg szolgálati nyelvén az épület rendeltetése is megjelölendő. A magyar szent korona országában a közös hadsereg által használt, de nem a hadsereg tulajdonában levő épületeken a fölírat az államnyelven is alkalmazandó. A várakon kívül a hadügyminisztérium által megjelölendő helyőrségek is használhatnak zászlót. A zászlók olyanok lesznek, mint a hadsereg zászlói, de mindkét oldalon el kell helyezni az új kis-címet. Ünnepi alkalmakkor az összes katonai épületek föllobogózhatók. Ilyenkor a hadsereg zászlájához hasonlatos lángnyelvekkel szegélyezett fehér zászló használandó mindkét oldalán a kiscímerrel. A hadtestparancsnokság dönt, vajjon mikor lehet a hadsereg épületeit fellobo-gózni.

— Kitüntetett 82-esek. Az el-lenség előtt tanúsított bátor és vi-

téz magatartásukért II. oszt. ezüst vitézségi érmet kaptak: Dr Kormos Dezső tart. zászlós, Nagy Dénes tart. hadapród, Loncsák József törzsőrmester, Fritze János I. o. számv. altiszt, Istók Domokos, Tordai Pénes, Patakfalvi Márton szakaszvezető, c. őrmesterek, Sándor Imre szakaszvezető, Burján Mihály tizedes, c. szakaszvezető, Lázár Sándor, Pál Antal, Sándor Gergely, Ádám András tizedesek, Tamás Ágoston őrzető, Daradics János, Sándor István, Merza János gyalogosok, Szegedi Gergely póttartalékos.

— **Eljegyzés.** Wiznitzki Hugó cs. és kir. 82-es gyalogezredbeli százados eljegyezte Bálint Veronika urleányt Székelyudvarhelyt. (Minden külön értesítés nélkül.)

— **Az iskolai évi megkezdése.** Félhivatalosan jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a vidéki tanulók városokban való elhelyezésének nehézségeit mérlegelve, most kibocsátott körrendeletével, mely a fiú- és leányközépiskolákra, tanítóképzőkre, felsőkereskedelmi iskolákra s a polgári iskolákra vonatkozik, megengedte, hogy az 1916—17. tanévre a tanulók beiratása szeptember 11-én, a tanítás pedig szeptember 15-én kezdődjék. Kivételiesen oly intézeteknél, a melyek internátussal kap-

csolatosak, vagy ahol a tanulók el látása nehézségbe ütközik, a tanév megnyitása október 1-re halasztható. Erre nézve az engedelmet az állami és királyi katolikus középiskoláknál a tankerületi királyi főigazgató, az állami felső kereskedelmi iskoláknál a felső kereskedelmi iskolai főigazgató, az állami tanítóképzőknél, felső nép- és polgári iskoláknál a királyi tanfelügyelő, a nem állami tanintézetekben az iskolafőntartó fogja megadni.

— **Előléptetett 82-esek.** Rotenár Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es gyalogezred pótzászlóaljparancsnoka Stirner Mihály, Müller János, Gábor Márton népf. őrzető, c. tizedeseket, Patyó Károly népf. gyalogost — népf. tizedes, c. szakaszvezetőknek; Varga Géza gyalogost — őrzető, c. tizedesnek; Dobrovits János, Vincze Ferenc, Madár József, Zöld Lajos, Vjenyovits Bernát, Kovács János gyalogosokat — c. őrzetőknél léptette elő.

— **Iskolai beiratások.** A székelyudvarhelyi áll. el. iskolai 6—12 éves tanulók beiratása folyó évi szeptember hó 1., 2., 4. és 5. napjain d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig, a király-utcai leányiskola helyiségében, a szombatfalvi vegyesiskolai tanulók

beiratása pedig a szombatfalvi áll. iskola helyiségében történik. Beiratási díj 50 fillér, szegénysorsu tanulók azonban kérhetik ennek elengedését, kik ingyen tankönyv- és tanszersegélyben is részesülnek. Tehetősebb szülők önkéntes adományát ezen célra köszönettel fogadja a Gondnokság.

— **Bakahumor.** Helyzetképnek is mondhatnók Papp István fegyvermester alábbi versét, melyet Bod Károly ref. koll. nyug. tanár, süköi tiszteletes urhoz intézett tábori-lapján irt a „Rongy idő”-ről s amely így szól:

Két nap óta hull az eső,
elázott mindenem.
Puha lett a komiszkenyér,
szent Ég! mi lesz velem?
Patakocskák folydogálnak,
nagyitják a medret,
Sátramba is be-betéved
s engem ki-kikerget.

Megsinyli a fegyverem is,
mi tagadás benne,
Ha esőt lát... úgy elpirul,
mintha rozsdá lenne...
Mikor aztán nekipirult,
valami kis ronggyal
Letörülöm, fényesítem
a legnagyobb gonddal.

Bőrig ázva, megmeredve,
a jó időt várom,
Álmatlanul... eltűnődöm,
mennyi az én károm.
Rongy idő! ha tönkretetted
ruhám és kenyerelem...
Szemedbe néz — vakmerően
a tiszta fegyverem...
Papfalu, 1916. július 21.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

A képviselőház előtt fekvő háborus adójavaslatok az adózóközönség legszélesebb rétegeit érintik.

Saját érdeke tehát minden adózónak, hogy kellő tájékozódást szerezzen jogainak megvédésére, tudva azt, hogy a réa kivetett adók a törvény-nél nem-e magasabbak s végül jogainak megvédésére idejében orvoslást szerezhesen. Ezen szempontok figyelembe vételével fognak a szentesítés után megjelenni Dr Tury Zoltán pü. tanácsos magyarázataival s a közig. bíróság joggyakorlatával a

Háborus Adótörvények

I. füzet Jövedelmadó bolti ára 5—K, előfizetési ára 4—K. II. füzet Nyilvános számad. köt. váll. adója bolti ára 3—K előfizetési ára 2'40 K. III. füzet Hadinyereségadó, vagy onadó a III. oszt. ker. adó életben tartása bolti ára 3—K, előfizetési ára 2'40 K, három füzet együtt bolti ára 9—korona, előfizetési ára 8—korona. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben s a „Székelyország” kiadóhivatala útján.

Könyv-, zenemű-, papir-,
író- és rajzszerkereskedés,
könyvnyomda és újság-
kiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-,
Torda-aranyos- és Udvarhely-
vármegyék független székely ér-
dekű újsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadó-
hivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

**A székelyföld
legnagyobb nyomtatvány-
raktára!**

Elkészít mindenféle
községi, körjegyzői,
egyházi, tanügyi, ügy-
védi, végrehajtói és
mindenféle magánügyi
nyomtatványokat és
állandóan raktáron
tartja.

Vidéki megkeresésre
azonnal válaszol. Költ-
ségjegyzékkel díjtalanul
szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek,
plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok,
névjegyek, eljegyzési és esküvői kár-
tyák, meghívók, körlevelek és gyászje-
lentések a legrövidebb idő alatt esinos
kivitelben a legolcsóbb árak mellett ké-
szülnek.

Keresek egy jóra való, szorgai
más fiut nyomdász tanulónak.
Reál- vagy polgári iskolai két osztályt,
avagy al gimnáziumot végzettek előny-
ben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzlet-
telke! Hirdetés nél-
kül nincs üzlet! Hir-
dessen a „Székely-
ország”-ban és üz-
letében okvetlen
lendületet fog ta-
pasztalni.

Hirdetések díjsza-
bás szerint. A „Szé-
kelyország” meg-
jelenik minden va-
sárnap. Előfizetési
ára egy negyedévre
2 K 50 f. Egyes
szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint ál-
landó házi oros 3 K
kapható e lap kiadó
hivatalában.